

B.A. 6th Semester (Programme) Examination, 2021

SANSKRIT

Course ID: 60918

Course Code: APSNS 601DSE-1B

Course Title: Kāvya and Philosophy

Time: 2 Hours

Full Marks: 40

The figures in the margin indicate full marks.

1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु यथेच्छं पञ्चप्रश्नानाम् उत्तरं प्रदेयम् । 2×5=10
निम्नलिखित प्रश्नগুলির মধ্যে যে কোনো পাঁচটি প্রশ্নের উত্তর লেখো।
- a) स्वप्नवासवदत्तमिति नाटकं केन विरचितम् ? तत्र कति अङ्काः प्राप्यन्ते ?
'स्वप्नवासवदत्तम्' नाटकটি কে রচনা করেন ? সেখানে কতগুলি অঙ্ক রয়েছে ?
- b) स्वप्नवासवदत्तमिति नाटकस्य नान्दी-श्लोकं लिखतु।
स्वप्नवासवदत्तम् - नाटकेर नान्दी श्लोकटि लेख ।
- c) 'शक्ता चरित्रं रक्षितुं मे भगिन्याः' – अत्र 'भगिन्याः' इति पदेन का सूचिता ?
'शक्ता चरित्रं रक्षितुं मे भगिन्याः' – एथाने 'भगिन्याः' पदेर द्वारा काके बोबानो हयैछे ?
- d) 'चक्रारपङ्क्तिरिव गच्छति भाग्यपङ्क्तिः' – कां प्रति कस्य उक्तिरियम् ?
'चक्रारपङ्क्तिरिव गच्छति भाग्यपङ्क्तिः' – एटि कार प्रति कार उक्तिः?
- e) का वासवदत्ता ?
वासवदत्ता के छिलेन ?
- f) 'श्रीमद्भगवद्गीता' केन विरचिता ? महाभारतस्य कस्मिन् पर्वणि गीता उपलभ्यते ?
'श्रीमद्भगवद्गीता' के रचना करेन ? गीता महाभारतेर कोन पर्वेर अङ्गर्गत ?
- g) को नाम कर्मयोगः ?
कर्मयोग की ?
- h) 'परमाप्नोति पूरुषः' – अत्र 'पूरुषः' इति पदस्य कोऽर्थः ?
'परमाप्नोति पूरुषः' – एथाने 'पूरुषः' पदेर अर्थ की?
1. यथेच्छमेकस्य सप्रसङ्गव्याख्या संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च लेख्या । 5×1=5
যে কোনো একটি শ্লোকের প্রসঙ্গ উল্লেখপূর্বক সংস্কৃতভাষা ও দেবনাগরী লিপিতে ব্যাখ্যা লেখো ।
- (a) पूर्वं त्वयाप्यभिमतं गतमेवमासीच्छलाध्यं गमिष्यसि पुनर्विजयेन भर्तुः ।
कालक्रमेण जगतः परिवर्तमाना चक्रारपङ्क्तिरिव गच्छति भाग्यपङ्क्तिः ॥
- (b) दुःखं त्यक्तुं बद्धमूलोऽनुरागः स्मृत्वा स्मृत्वा याति दुःखं नवत्वम् ।
यात्रा त्वेषा यद्विमुच्येह बाष्पं प्राप्तानृण्या याति बुद्धिः प्रसादम् ॥

2. यथेच्छमेकस्य भावसम्प्रसारणं कार्यम् । 5×1=5
 ये कोनो एकट्ठिर् भावसम्प्रसारण लेखो।
 (a) दुःखं न्यासस्य रक्षणम् ।
 (b) न हि सिद्धवाक्यान्युत्क्रम्य गच्छति विधिः सुपरीक्षितानि ।
3. यथेच्छं द्वयोः सप्रसङ्गव्याख्या कार्या । एकस्य व्याख्या अवश्यमेव संस्कृतेन देवनागरलिप्या च लेख्या। 5×2=10
 ये कोनो दूट्ठिर् प्रसङ्ग उल्लेख करे व्याख्या लेखो। एकट्ठिर् व्याख्या संस्कृतभाषा ओ देवनागरी लिपिते लेखो आवश्यक ।
 (a) यं हि न व्यथयन्त्येते पुरुषं पुरुषर्षभ ।
 समदुःखसुखं धीरं सोऽमृतत्वाय कल्पते ॥
 (b) न जायते म्रियते वा कदाचिन्नायं भूत्वा भविता वा न भूयः।
 अजो नित्यः शाश्वतोऽयं पुराणो न हन्यते हन्यमाने शरीरे॥
 (c) न हि कश्चित् क्षणमपि जातु तिष्ठत्यकर्मकृत्।
 कार्यते ह्यवशः कर्म सर्वः प्रकृतिजैर्गुणैः॥
 (d) इन्द्रियाणि पराण्याहुरिन्द्रियेभ्यः परं मनः।
 मनसस्तु परा बुद्धिर्यो बुद्धेः परतस्तु सः॥
4. अधोलिखितेषु कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्य उत्तरं प्रदेयम् । 10×1=10
 निम्नलिखित प्रश्नগুলির মধ্যে যে কোনো একটি প্রশ্নের উত্তর লেখো।
 (a) स्वप्नवासवदत्तम् इति नाटके ब्रह्मचारिणः वृत्तान्तं वर्णयताम् ।
 स्वप्नवासवदत्ता नाटके ब्रह्मचारीर वृत्तान्त वर्णना करो ।
 (b) स्वप्नवासवदत्तम् इति नाटके यौगन्धरायणस्य चरितम् आलोच्यताम् ।
 स्वप्नवासवदत्ता नाटके यौगन्धरायणेर चरित्र आलोचना करो ।
 (c) श्रीमद्भगवद्गीतायाः स्वपाठ्यांशानुसारम् आत्मनः स्वरूपम् लिख्यताम् ।
 श्रीमद्भगवद्गीतार स्वपाठ्यांश अनुसार आत्मार स्वरूप लेखो।